

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 994-o

Tallinnas, 30. aprillil 2007. a.

Tööstusomandi Apellatsioonikomisjon koosseisus Tanel Kalmet (eesistuja), Evelyn Hallika ja Edith Sassian vaatas kirjalikus menetluses läbi MTÜ Eesti Roheline Liikumine, Tiigi 8-24, 51003 Tartu, EE ja MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp, Rävåla pst 8-202, 10143 Tallinn, EE (esindaja volikirja alusel patendivolinik Urmas Kernu) vaidlustusavalduse kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" (taotlus nr M200500527; taotlus esitatud 26.04.2005) registreerimise vastu klassis 35 Lea Kiivit'i nimele.

Asjaolud ja menetluse käik

1) **02.06.2006 esitasid** MTÜ Eesti Roheline Liikumine ja MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp (edaspidi vaidlustajad) Tööstusomandi Apellatsioonikomisjonile (edaspidi komisjon) **vaidlustusavalduse kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimisele** Lea Kiiviti (edaspidi taotleja) nimele klassis 35 (reklaam, ärijuhtimine, kontoriteenused), mille kohta oli avaldatud teade Eesti Kaubamärgilehes nr 4/2006. Vaidlustusavaldusele oli lisatud riigilõivu 2500.00 kr tasumist tõendav dokument, volikirjad ja põhjendus tõenditega.

Vaidlustajad märgivad faktiliste asjaoludena, et MTÜ-le Eesti Roheline Liikumine kuulub klassis 41 (haridus, väljaõpe, meelelahutus; spordi- ja kultuurialane tegevus) kaubamärk "Eesti Roheline Liikumine", mille registreerimiseks esitas MTÜ 13.01.2003 registreerimistaotluse number M200300059 ning kaubamärk on registreeritud numbri 39467 all 06.07.2004 (lisas 1 väljavõte Eesti Kaubamärgilehest 8/2004 lk 146).

Vastandatud kaubamärk nr 39467 (omanik MTÜ EESTI ROHELINE LIIKUMINE, Veski 15-1 51005 Tartu; mittekaitstava osa määratlus: kaubamärgi registreerimine ei anna ainuõigust sõna EESTI ja sõnade kombinatsiooni ROHELINE LIIKUMINE eraldi kasutamiseks ning sõna ESTONIAN ja sõnade kombinatsiooni GREEN MOVEMENT eraldi kasutamiseks):

26.04.2005 esitas Lea Kiivit registreerimistaotluse nr M200500527 kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimiseks klassis 35 (reklaam, ärijuhtimine, kontoriteenused). Kaubamärgi registreerimise otsus on avaldatud 03.04.2006 Eesti Kaubamärgilehes nr 4/2006

Adress:
Harju 11
15072

Telefon:
6 256 490
e-mail: toak@mkm.ee

Faks:
6 313 660

(väljavõte lisas 2). 15.03.2006 on MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp (patendivolinik Elle Mellik, AAA Patendibüroo OÜ, Tartu mnt 16, 10117 Tallinn) esitanud registreerimistaotluse number M200600307 kaubamärgi "EESTI ROHELINE ERAKOND" registreerimiseks klassides 16, 25, 35 ja 41 (lisas 3 väljavõte Patendiameti andmebaasist). Lisaks on MTÜ Eesti Roheline Liikumine kaubamärk EESTI ROHELINE LIIKUMINE ning MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp kaubamärk EESTI ROHELINE ERAKOND Pariisi konventsiooni artikli 6bis mõistes üldtuntud kaubamärgid klasside 35 ning 41 teenuste osas.

Vaidlustajad taotlevad tuginedes tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse (TÕAS) § 53 lg-le 1 ühendada vaidlustajate nõuded kaubamärgitaotluse M200500526 ning M200500527 vastu ühte menetlusse.

Vaidlustusavalduse õigusliku alusena märgivad vaidlustajad järgmist. Rahvaliidu peasekretär Lea Kiivit on esitanud kaubamärkide "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimise taotlused M200500526 ning M200500527 pahauskselt, mis on absoluutne õiguskaitset välistav asjaolu. Kaubamärgiseaduse (KaMS) § 5 lg 2 kohaselt on õiguskaitse ainult sellel üldtuntud kaubamärgil, registreeritud kaubamärgil või Madridi protokollil alusel Eestis kehtival kaubamärgil, mille õiguskaitse ei ole välistatud KaMS §-des 9 ja 10 sätestatu alusel. KaMS § 9 lg 1 p 10 sätestab, et õiguskaitset ei saa tähis, mille registreerimist taotleb isik on esitanud taotluse pahauskselt. Taotleja tunnistas avalikult 20.04.2006 TV3 saates "Kahvel", et kaubamärkide "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimise taotlused esitas ta kiusu pärast ning see kiusu oli tingitud Riigikohtu otsusest, millega "lasti põhja" Kagu-Eesti jäätmekäitluskeskuse rajamine Nõo valda (lisas 4 saate teksti üleskirjutus). Arvatavasti pidas taotleja silmas Riigikohtu otsust 09.03.2005 nr 3-3-1-88-04, milles kohtuasja aluseks olid Guido Veidenbaumi, Margus Tigase, Madis Kaarna, Jüri Jäära ja Alar Poolakese kaebused Nõo Vallavolikogu 09.07.2003. a otsuse nr 71 peale ning Madis Kaarna, Guido Veidenbaumi, Kristina Veidenbaumi. Andri Laantee, Jüri Jäära, Mart Kreevaldi, Alar Poolakese, Margus Tigase ja Marge Valdmäe kaebused Nõo Vallavolikogu 3. detsembri 2003. a otsuse nr 85 peale (lisas 5 nimetatud Riigikohtu otsus). Taotleja leidis, et "selle taga, et see nii läks oli Eesti Roheline Liikumine või inimesed, kes nimetasid ennast rohelise liikumise liikmeteks. [...] Ma leidsin, et see seltskond ei ole sobilik kandma, esindama ja looma rohelist erakonda." Saatejuhi Kiur Aarma täpsustavale küsimusele kinnitas taotleja jaatavalt, et nime "patenteeris" ta seetõttu, et teised ei saaks seda teha. Kaubamärgi heausksel registreerijal on eesmärgiks märgi aktiivne kasutamine, st kaupade või teenuste pakkumine ja müük selle märgi all, kuid pahausksel registreerijal ei ole kavatsustki kaubamärki kasutusele võtta. KaMS § 17 lg 1 paneb kaubamärgiomanikule kohustuse registreeritud kaubamärki tegelikult kasutada registreeringus märgitud kaupade ja teenuste tähistamiseks. Lea Kiivit'i pahatahtlikkust tõendab tema ülestunnistus saates: "Mul ei ole plaani selle kaubamärgiga. Mul oli plaan, et seda kaubamärki ei saaks see seltskond, kes toimis nii nagu toimiti aasta tagasi ja lollitati Nõo valla inimesi." Oma käitumise pahatahtlikkust tunnistas Lea Kiivit ka ajalehes "Sakala" detsembris 2005:

"Rahvaliidu peasekretär Lea Kiivit taotleb patendiametilt Eesti Rohelise Erakonna ja Eesti Rohelise Partei kaubamärkide registreerimist.

Kiivit ütles, et esitas registreerimistaotlused tänavu 26. aprillil Tartumaa Nõo valla kauaaegse elanikuna seoses Kagu-Eesti jäätmekeskuse rajamisega, mis pidi esialgu tulema Nõo valda. Märtsis tunnistas riigikohus ligi viis aastat kestnud vaidluste tulemusel vallavolikogu otsused regionaalprügila detailplaneeringu kohta õigusvastaseks. Kahes esimeses kohtuastmes esindasid detailplaneeringu otsuse vaidlustajaid rohelised. "Nii lihtsalt asjad ei käi, et teeme Rohelise Partei ja seisame ühe või teise asja eest. Kui kanda

ökoloogilise käitumise silti, siis tuleb esitada ka oma ettepanekud ja midagi teha, mitte niisama jäätme keskuse rajamisele vastu olla,” põhjendas Kiivit.”

Taotleja eelnevas lõigus esitatud sõnadest ja saates „Kahvel“ väljaõeldust nähtub selgelt, et ta pidi olema teadlik, et inimeste grupil, kuhu tema ei kuulu, on ettevalmistamisel rohelist ideoloogiat kandva partei (taas)loomine nimega „Eesti Roheline Erakond“ või „Eesti Roheline Partei“ ning eelkõige käituskäsi taotleja pahauskselt MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp liikmete ja loodava partei tulevaste liikmete suhtes. (20.04.2006 saade „Kahvel“ on nähtav internetis <http://www.tv.ee> (intervjuu taotleja ja Marek Strandbergiga algab saate 14:30 minutil). Artikli elektrooniline versioon on saadaval: <http://vana.www.sakala.ajaleht.ee/index.html?op=onlinelugu&rubriik=2&id=186841&number=605>).

Seda, et taotleja pidi kaubamärkide registreerimise taotluse esitamisel olema teadlik inimeste rühmast, kellel on kavas (taas)luua poliitiline ühendus Eesti Roheline Erakond, kinnitavad ka muud asjaolud. Eesti Rohelise Erakonna taastamise kavatsusest on massimeedia avalikkust korduvalt teavitatud. Nii võib vastavateemalisi artikleid leida järgmistelt meediaväljaannete interneti aadressidelt: <http://maaleht.ee/?page-&grupp=artikkel&artikkel=1244>, <http://www.postimees.ee/280904/esileht/siseuudised/145852.php>, <http://www.parnupostimees.ee/290904/esileht/uudised/10050717.php>, <http://www.epl.ee/artikkel.php?ID=275202>, <http://www.epl.ee/artikkel.php?ID=275151>, <http://www.greengate.ee/index.php/ar03/04/index.php?page=1&id1=6875>, <http://www.greengate.ee/index.php/ar03/04/index.php?page=1&id1=6879>, http://www.loodusajakiri.ee/eesti_loodus/uudistaja44.html?PHPSESSID=ad8.

Kaubamärgi heauskse registreerija eesmärgiks saab olla vaid oma tegevuse kaitse, mitte aga teiste tegevuse pahatahtlik takistamine. Kaubamärkide ”EESTI ROHELINE ERAKOND” ja ”EESTI ROHELINE PARTEI” registreerimiseks pahauskselt taotluse esitanud Lea Kiivit on Eestimaa Rahvaliidu (RL) peasekretärina nimetatud poliitilise ühenduse juhatuse liige. RL põhikirja on kättesaadav internetis RL kodulehel <http://www.erl.ee>. Põhikirja punkti 1 kohaselt RL-i eesmärgiks on oma liikmete ja toetajaskonna poliitiliste huvide väljendamine ja esindamine, riigivõimu ja kohaliku omavalitsuse teostamine; demokraatliku ja iseseisva ning sõltumatu õigusriigi ülesehitamine; alalhoidliku ellusuhtumise, sotsiaalse, majandusliku ja ökoloogilise tasakaalu saavutamine säästva arengu põhimõtetel. RL-i poliitilise tegevuse aluseks on RL-i programm. Põhikirja punkti 2 kohaselt RL kasutab oma eesmärkide saavutamiseks tsiviilühiskonnale omaseid demokraatlikke ja parlamentaarseid võimalusi õigusriigi normide kohaselt. RL põhikirja punkti 3 kohaselt RL juhendub oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest ja muudest õigusaktidest ning RL põhikirjast; austab rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud norme ning kaitseb Eesti rahva põhiseaduslikke õigusi. RL põhikirja punkti 20 kohaselt on RL liige muuhulgas kohustatud täitma erakonna põhikirja ning käituma väärikalt. Lea Kiiviti käitumisele hinnangut andes tuleb lisaks RL põhikirjas sätestatudle vaadelda ka Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) norme, kuna RL põhikirja kannab sisuliselt samu väärtusi, mis on kõrgeima õigusjõulise aktiga eesmärgiks seatud ja kaitse alla võetud. RL on põhikirjaga võtnud ka kohustuseks kaitsta Eesti rahva põhiseaduslikke õigusi. Vaidlustajad osundavad PS § 9 teisele lausele (juriidilise isiku põhiseaduslikud õigused), §-le 19 (eneseteostuse vabadus), §-le 45 (sõnavabadus) ja §-le 48 (ühinemisvabadus). Märgitakse, et poliitiliste ühenduste tegutsemise võimalikkusele annavad põhigarantii PS § 19, 45 ja 48 koostoimes ja vastastikusel seoses, millele lisandub põhiseaduses sätestatud aktiivne ja passiivne valimisõigus. RL peasekretärina on taotleja jämedalt eksinud eelpool väljatoodud RL põhikirjaliste seisukohtade vastu, st poliitilise ühenduse ühe juhtfiguurina on väärivõtte ning demokraatlikule ja õigusriigile mitteomaste vahenditega püüdnud takistada uue poliitilise ühenduse teket, taotledes endale ainuõigust asutamisejärgus oleva poliitilise ühenduse nimele. Lisaks RL põhikirjaliste seisukohtade vastu eksimisele on taotleja riivanud

ka MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupi liikmete ja uue erakonna tulevaste liikmete põhiseaduslikke õigusi.

Tõsiseltvõetavalt ei kõla taotleja väide, et kaubamärkide "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimistaotluste esitamisel ei tegutsenud ta RL peasekretärina, vaid lihtsalt Nõo valla elanikuna ja vallavolikogu kauaaegse liikmena. Sellist väidet kummutab ka asjaolu, et kaubamärkide registreerimise avaldustele M200500526 ja M200500527 on Lea Kiivit'i nimele lisatud täiend "peasekretär".(lisades 6 ja 7 nimetatud avalduste koopiad). PS § 14 kohaselt on õiguste ja vabaduste tagamine seadusandliku, täidesaatva ja kohtuvõimu ning kohalike omavalitsuste kohustus. Komisjon on täidesaatva võimu osa, kuigi funktsionaalselt täidab kohtuvõimu (õigustmõistvat) rolli. Samuti on kaubamärkide registreerimisega tegelev Patendiamet riigi täidesaatva võimu esindaja. Seega on nii Patendiametil kui ka komisjonil põhiseaduslike õiguste ja vabaduste tagamise kohustus, sh ka vaidlustajate põhiõiguste ja –vabaduste tagamise kohustus.

KaMS § 10 lg 1 p 3 kohaselt ei saa õiguskaitset kaubamärk, mis on identne või sarnane varasema registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgi või valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga, millel on õiguskaitse teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet. Taotleja poolt registreerimiseks esitatud kaubamärgid on äravahetamiseni sarnased varasema registreeritud kaubamärgiga "EESTI ROHELINE LIIKUMINE". Taotleja võib kaubamärkidega "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema registreeritud kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" mainet ja/või eristusvõimet, mida kinnitab tema pahatahtlikkus kaubamärkide registreerimise taotluste esitamisel.

KaMS § 10 lg 1 p 2 kohaselt ei saa õiguskaitset kaubamärk, mis on identne või sarnane varasema kaubamärgiga, mis on saanud õiguskaitse identsete või samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks, kui on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas kaubamärgi assotsieerumine varasema kaubamärgiga. Kaubamärgid "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" on foneetiliselt ja semantiliselt sarnased (ja assotsieeruvad) varasema kaubamärgiga "Eesti Roheline Liikumine". Kaubamärgid on sarnased ja assotsieeruvad ka visuaalselt. Kõik nimetatud kaubamärgid koosnevad kolmest sõnast, kus kaks esimest sõna, mis on tarbija jaoks meeldejäävamad, on identsed. Kohtu- ja apellatsioonikomisjoni praktikas on asutud seisukohale, et kaubamärkide äravahetamiseni sarnasuse, sh assotsieeruvuse tõenäosuse igakülgne hindamine peab vastandatud kaubamärkide visuaalsel foneetilise ja semantilise tähenduse sarnasuse osas tuginema nende üldmuljel, arvestades eelkõige kaubamärkide eristatavaid ja domineerivaid osasid. Kaubamärkide õiguskaitse ulatuse määramisel võetakse aluseks üldtuntud kaubamärk kujul, millisenä ta üldtuntuse omandas ja registrisse kantud kaubamärgi puhul tähise reproduktsioon (KaMS § 12 lg 1). Patendiameti kaubamärkide andmebaasist nähtuvalt on kaubamärgiregistris registreeritud kokku 7 sõna "roheline" sisaldavat kaubamärki, kusjuures neist vaid 1 on kolmesõnaline ja eristub teistest ka seetõttu, et kaks esimest sõna on "Eesti Roheline", kusjuures teistes kaubamärkides seda sõnapaari ei esine üldse. Järelikult võib tõdeda, et sõnapaari "Eesti Roheline .." kasutamine kaubamärkides ei ole tavaline, millega tarbijad oleksid harjunud ja nad ei pööraks tähise sellele kui eristatavale elemendile erilist tähelepanu. Sellest lähtuvalt on sõnapaaril "Eesti Roheline ..." kaubamärkide eristusvõime seisukohalt määrav tähtsus.

Analüüsid kaubamärke semantilisest aspektist, on oluline arvestada vastandatud kaubamärkide sõnade tähendust, kusjuures põhikaal lasub just kolmesõnaliste kaubamärkide kolmandatele sõnadele hinnangu andmises, kuna igas kaubamärgis on kaks esimest sõna

identsed. Vastandatud kaubamärkide kolmandaid sõnu ("liikumine", "erakond" ja "partei") peab pidama semantiliselt ühetähenduslikeks, kuna kõik need viitavad teatud ühtede ja samade eesmärkide nimel ühiskonnas tegutsemisele. Kõiki maailmas eksisteerinud poliitilisi parteisid saab iseloomustada sõnaga "liikumine". Sõnaga "liikumine" iseloomustatakse parteide tegutsemise dünaamikat, st eesmärgipärast tegutsemist. Nii on Hitleri-Saksamaa Natsionaalsotsialistliku Partei iseloomustamiseks kasutatavaks väljendiks "fašistlik liikumine" ning Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei eesmärgipärase tegutsemise iseloomustamiseks kasutatav väljend "kommunistlik liikumine".

Taotleja poolt registreerimiseks esitatud kaubamärgid on äravahetamiseni sarnased ja/või identsed vaidlustajate varasema üldtuntud kaubamärgiga "EESTI ROHELINE LIIKUMINE". Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikkel 6bis kohaselt liidu liikmesriigid kohustuvad ex officio, kui antud riigi seadused seda lubavad, või asjast huvitatud isiku taotlusel tagasi lükkama või kehtetuks tunnistama ja keelama kaubamärgi tarvitamise, kui märk kujutab endast teise märgi taasesitust, jäljendit või tõlget, mis võib põhjustada tema äravahetamist, kuivõrd registreerimis- või kasutusriigi pädev organ tunnistab, et märk on selles riigis üldtuntud kui konventsiooni eesõigusi kasutava isiku märk ja seda tarvitatakse samasuguste või sarnaste toodete jaoks. See säte laieneb ka juhtudele, kui märgi oluline osa kujutab endast niisuguse üldtuntud märgi taasesitust või jäljendit, mis võib põhjustada äravahetamist teise märgiga. Eesti Roheline Liikumine (ERL) asutati keskkonnateemast kantud rahvusliku vabastusliikumise ("Fosforiidisõda") tõusulainel 23.05.1988 Tallinnas, Sakala Keskuses, 1500 osalejaga koosolekul. Esimeseks juhiks valiti J. Aare, juhatusse kuulusid veel R. Einasto, M. Kivistik, V. Lahtvee, P. Liiv, E. Lippmaa, T. Made, L. Meri, A. Paju, V. Pohla, E. Väärtnõu. ERL sai tuntuks Resolutsiooniga nr. 1, kus nõuti tollase Ministrite Nõukogu esimehe B. Sauli tagasiastumist seoses viimase poolt Toolse ja Kabala fosforiidikaevanduste avamise toetamisega ja sõjaväepensionäride Eestisse asumise lubamisega ning arvukate, suuretegevõtete ja Nõukogude Armees keskkonnavaenuliku tegevuse vastaste protestikampaaniatega. ERL lõi aktiivselt kaasa Rahvarinde, Kodanike Komiteede, Eesti Kongressi ja Liikumise Genf-49 loomisel ja tegevuses. ERL registreeriti 20.09.1989 tollase ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi otsusega kui "Eesti poliitilise süsteemi osa", saades seega teise taasiseseisvumisjärgse erakonnana (ERSP järel) ametliku staatuse. 09.08.1999 eraldus ERL-ist Roheline Partei (RP) (esimees M. Kivistik), süüdistades ERL-i liiga väheses poliitilises aktiivsuses. Lõhenemisest hoolimata võeti ERL 1989. a. oktoobris Euroopa Roheliste Parteide Föderatsiooni liikmeks, ning 1990-1991 kujunes ERL sees poliitilise tegevuse kandjana välja Eesti Roheline Erakond – ERE (juhid A. Tarand ja V. Pohla). 1990. a. sügisel valiti ENSV Ülemnõukogusse ERL nimekirjast 8 saadikut, kellest A. Rüütel sai Ülemnõukogu presiidiumi esimeheks. ERL esimees, professor T. Frey kutsuti E. Savisaare poolt moodustatud Valitsuse keskkonnaministriks, olles esimeseks "roheliseks" ministriks maailmas. Poliitilise tegevuse kõrval jätkas ERL aktiivselt ka keskkonnakaitse massiliikumisenä, mille tunnustuseks võeti ERL 1990. a. oktoobris rahvusvahelise organisatsiooni Maa Sõbrad täisliikmeks (vaatlejaliikmeks saadi aasta varem). Peale Eesti Vabariigi taaskoostamist, valmistudes kevadisteks Riigikogu valimisteks, ühinesid ERL poliitiline tiib ERE ja RP uueks erakonnaks Eesti Rohelised (registreeriti ümber 05.03.1992) ning ERL jätkas mittetulundusühinguna. Eesti Rohelised lõpetas erakonnana 1998. aastal, kui võeti vastu seadus, et erakonnas peab olema vähemalt 1000 liiget.

Eesti Rohelise Erakonna taasloomiseks on 16.06.2005 äriregistrisse kantud MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp, mis asutati asutamislepinguga 07 .mail 2005 Sangastes. (<http://www.demokraatia.ee>) (lisa 8 äriregistri väljavõtted koodidega 80223139 ja 80001670 seisuga 30.05.2006). Nagu juba varem viidatud, on meedia korduvalt kajastanud Eesti Rohelise Erakonna taasloomist ja seejuures on erakonna loomisega isikuliselt seostatud eelkõige Eestimaa Looduse Fondi nõukogu esimeest Marek Strandberg'i. KaMS § 7 lg 3 p 1

kohaselt üldtuntuse tunnistamisel arvestatakse muu hulgas kaubamärgi tuntuse astet Eestis kaubamärgiga tähistatud kaupade või teenustega analoogiliste kaupade või teenuste tegelike ja võimalike tarbijate sektoris, nende kaupade või teenuste jaotusvõrgus tegutsevate isikute sektoris või nende kaupade või teenustega tegelevas äri sektoris. Rohelise ideoloogia tuntuima esindaja ja Rohelise Erakonna taasloomise eestvedaja Marek Strandbergi populaarsusest ja tuntuusest annab tunnistust valijate toetus Euroopa Parlamendi valimistel, kus ta sai 5372 häält, mis oli üheksas tulemus 95 kandidaadi hulgas (<http://www.vvk.ee/ep04/>). Seega on (Eesti) Rohelise Erakonna kaubamärgiga seotud teenuste tegelike ja võimalike tarbijate sektor väga lai.

KaMS § 10 lg 2 kohaselt sama paragrahvi lõike 1 punktides 2-6 sätestatud õiguskaitset välistavaid asjaolusid ei arvestata, kui on olemas varasema kaubamärgi omaniku või muu varasema õiguse omaniku kirjalik luba. MTÜ Eesti Roheline Liikumine on andnud MTÜ-le Rohelise Erakonna Algatusgrupp loa kaubamärgiga "Eesti Roheline Liikumine" sarnase ja assotsieeruva kaubamärgi "EESTI ROHELTNE ERAKOND" registreerimise taotluse esitamiseks ja selle kaubamärgi hilisemaks kasutamiseks, mida ERL esindaja kinnitab vaidlustusavaldusel allkirjaga.

Taotleja võib kaubamärkidega "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema üldtuntud kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" mainet ja/või eristusvõimet, mida kinnitab tema pahatahtlikkus kaubamärkide registreerimise taotluste esitamisel.

Kaubamärke "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" peab pidama üheks ja samaks üldtuntud märgiks, kuna märkides on kaks esimest sõna identsed ja kolmandad sõnad ühetähenduslikud (sünonüümid).

Eeltoodut koostoimes ja vastastikusel seoses aluseks võttes ning juhindudes KaMS § 7 lg 2, § 9 lg 1 p 10; § 10 lg 1 p 2 ja 3 ning § 41 lg 2, 3 palub vaidlustaja tühistada Patendiameti otsus kaubamärkide "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimise kohta taotleja nimele ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust tühistamise otsuses toodud asjaolusid arvestades; ning lugeda kaubamärgid "EESTI ROHELINE ERAKOND" ja "EESTI ROHELINE PARTEI" üldtuntuks, mis saavutasid üldtuntuse vaidlustajate tegutsemise tulemusel.

Vaidlustusavaldusele on alla kirjutanud MTÜ Eesti Roheline Erakond nimel esindaja Valdur Lahtvee, MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp nimel esindaja Marek Strandberg ja patendivolinik Urmas Kernu, kellele antud volitusi tõendab lisatud MTÜ Eesti Roheline Liikumine volikirj 26.05.2006 ja MTÜ Rohelise erakonna algatusgrupp volikirj 15.03.2006; mõlemale volikirjale on alla kirjutanud juhatuse liige Valdur Lahtvee.

Lisas 7 olevale kaubamärgi registreerimise avalduse ära kirjale on alla kirjutatud, lisatud käsikirjas sõna "peasekretär" ja trükitud "Lea Kiivit".

Vaidlustusavaldus võeti 15.06.2006 komisjoni menetlusse nr 994 all; eelmenetlejaks komisjonis määrati komisjoni esimees Tanel Kalmet.

2) Taotleja 11.10.2006 saabunud seisukohas, millega kõrvaldati tähtajal, s.o 19.09.2006 esitatud seisukoha vormilised puudused (komisjoni kiri 29.09.2006), vaieldakse vaidlustusavaldusele täies ulatuses vastu ja taotletakse selle rahuldamata jätmist. Taotleja märgib järgmist.

Vaidlustajad on leidnud, et kaubamärgi registreerimise taotluse väidetavat pahausketset esitamist kinnitavad taotleja poolt 20.04.2006.a. TV3 saates „Kahvel“ esitatud väited ning ajalehe "Sakala" 2005.a. detsembri numbris avaldatud uudislugu "Rahvaliidu peasekretär Lea Kiivit taotleb Patendiametilt Eesti Rohelise Erakonna ja Eesti Rohelise Partei kaubamärkide

registreerimist". Taotleja jääb enda varem esitatud seisukohtade juurde, samas leiab, et tema poolt kõnealuse kaubamärgi registreerimise taotluste esitamine ei olnud kantud pahast usust. Vastupidi, ta esitas taotluse kaubamärgi registreerimiseks seoses sooviga registreeritud kaubamärki tegelikult kasutama hakata KaMS § 17 tähenduses. Esinemisest 20. aprilli 2006.a. TV3 saates „Kahvel“ vaidlustaja on ületähtsustanud antud saates öeldut, nii saate salvetusest kui vaidlustusavaldusele lisatud saate üleskirjutusest nähtub, et piiratud ajalise ressursi tõttu oli taotlejal võimalik oma motiive kaubamärkide registreerimisel esitada väga lühidalt (vt ka vaidlustusavalduse lisa 4 esimene lk). Üksikute lausete kontekstist väljarebimisega on vaidlustusavalduste esitajad üritanud mööda minna taotleja avalduste põhilisest sõnumist, so etteheidetest keskkonnaaktivistide tegevusele Kagu-Eesti jäätme keskuse rajamise menetlemisel. Kuigi taotleja Nõo valla elanikuna leiab endiselt, et Kagu-Eesti jäätme keskuse rajamata jätmise oli ja on oluline viga nii piirkonna regionaalarengut kui Eesti Vabariigi poolt endale võetud rahvusvahelisi kohustusi silmas pidades, siis ta ei vaidlusta kõnealuses vaidluses tehtud Riigikohtu halduskolleegiumi 9.03.2005. otsust haldusasjas 3-3-1-88-04. Taotleja viitab siinkohal Keskkonnaministeeriumi 13.09.2006. vastusele teabenõudele Kagu-Eesti regionaalprügila rajamisest, milles on asutud alljärgnevale seisukohtadele (lisa 1).

Kagu-Eesti omavalitsused on asutanud koostööstruktuuri OÜ Kagu-Eesti Jäätme keskus, mille osanikud on ligi 50 piirkonna omavalitsusest ning on algatatud ruumilise mõjuga objekti asukohavalikule ettenähtud menetlus; asjaolusid (menetlustoimingule ettenähtud aeg jne) arvestades on selge, et uue, praegu kasutatavatele nõuetele mittevastavatele ladestuskohtadele alternatiivse jäätme käitluskeskuse avamine ei ole võimalik 2009.a. suveks, kui jäätmete ladestamise peavad lõpetama kõik täna Kagu-Eesti piirkonnas veel töötavad prügilad; Eestil kui EL liikmesriigil on kohustus EL Prügiladirektiivi 99/31 nõuete kohaselt tagada, et alates 16.07.2009. toimub ladestamine - kui see on vältimatu - ainult nõuetele vastavates ladestuskohtades; selles tähenduses võib käsitleda Eesti EL liitumislepingu rikkumisena, mis võib viia ka nn rikkumisprotseduuride kaudu sanktsioonideni Eesti Vabariigi vastu, olukorda, kui siiski jätkatakse jäätmete ladestamist nõuetele mittevastavates ladestamiskohtades; Kagu-Eesti Jäätme keskuse sh ladestusala mittevalmimine 2009. a suveks võib põhjustada, kuigi ei tarvitse, kirjeldatud olukorra tekkimist. Ülaltoodust nähtub, et Kagu-Eesti Jäätme keskuse rajamata jätmisel 2009.a. suveks võidakse Eesti Vabariiki suure tõenäosusega EL institutsioonide poolt trahvida.

Taotleja möönab, et üheks tõukejõuks kaubamärgi registreerimisel oli Marek Strandbergi poolt juhitud keskkonnaaktivistide vastutustundetu tegevus, eelkõige aga tegevusetus Kagu-Eesti Jäätme keskuse rajamise menetluses. Ta heidab vaidlustamise initsiaatoritele ette seda, et vaidlustati Kagu-Eesti Jäätme keskuse rajamise menetlus alternatiivseid ettepanekuid olukorra lahendamiseks välja pakkumata.

Samas toonitab taotleja, et kaubamärgi registreerimine ei ole seondatav üksnes eelkirjeldatud vaidlusega. Samavõrd määravaks argumendiks kaubamärgile õigusliku kaitse taotlemisel oli soov võimaldada kaubamärki kasutada eelnevalt registreeritud MTÜ-1 Sigel, kes asuks esindama ja arendama uut ühiskonna kui terviku suhtes vastutustundlikku keskkonnaideoloogiat ja maailmavaadet. MTÜ Sigel on registrisse kantud juba 26.05.2003 ning taotleja on üks selle asutajatest. MTÜ Sigel põhikirja p 8 kohaselt on selle tegevuse eesmärkideks muuhulgas (lisa 2) muuta inimlike väärtuste tunnistamine prioriteediks; aidata kaasa inimkeskse ja efektiivse avaliku halduse kujundamisele; koolitada inimesi arendama tasakaalustatud ja jätkusuutlikku ühiskonda; edendada võrdõiguslikkust; hoida ja kaitsta rahvuslikke kultuuritraditsioone; aidata kaasa erinevate sihtgruppide juurdepääsule informatsioonile; kasvatada loodushoidlikku ellusuhtumist ja keskkonnateadlikku käitumist; propageerida tervislikke eluviise ja harrastusi, sh tervisesporti; väärtustada perekonda kui kultuurinstitutsiooni; integreerida eri rahvusgruppe Eesti ühiskonda; arendada sotsiaalselt ja majanduslikult vähemarenenud ja äärealasid; vähendada Eesti ja Euroopa Liidu vahelisi

institutsioonilisi tõkkeid. Eesmärkide täitmiseks MTÜ Sigel arendab aktiivset seltskondlikku ja heategevust; esindab oma liikmeskonna huve; teeb ettepanekuid ja osaleb seadusandluse täiustamisel; annab välja trükiseid, avaldab end elektrooniliste meedia- ja internetiväljaannete kaudu ning korraldab meelelahutusüritusi; osutab lepingulisi avalikke teenuseid; algatab ja koostab projekte; korraldab ja teostab turu-uuringuid; teostab tasuvusanalüüse ja -uuringuid investeringutele; viib läbi ekspertiise; koostab analüüse, uuringuid, strateegiaid ja auditeid; osaleb keskkonnauuringutes kaasab oma tegevusse rahvuslik-alahoidliku mõtteviisiga igas eas isikuid ja toetajaid; arendab koostööd samalaadsete ühendustega Eestis ja teistes riikides, organisatsioonidega, riigiasutustega, kohalike omavalitsustega, firmadega üksikisikutega nii kodu- kui välismaal; viib oma tegevuse korraldamiseks vahendite hankimise eesmärgil läbi tasulisi üritusi, võtab vastu rahalisi annetusi ja eraldisi, teostab tehinguid tema kasutuses ja omanduses oleva ning tema põhieesmärgi saavutamiseks vajaliku varaga, korraldab loteriisid ning ennustusvõistlusi ja sõlmib sponsor- ning reklaamlepinguid; jne. Eelnevast tulenevalt ja MTÜ Sigel põhikirja punktist 1 nähtuvalt on MTÜ Sigel puhul tegemist rahvuslik-alahoidliku avalikes huvides tegutseva iseseisva vabatahtliku kodanike ühendusega, mis tegutseb demokraatia ja isefinantseerimise põhimõttel. MTÜ Sigel eesmärgiks on pidevalt laiendada oma liikmeskonda, eriti silmas pidades nooremat generatsiooni. Põhimõtteline suuline kokkulepe kaubamärgi MTÜ Sigel kasutusse andmiseks oli olemas juba vaidlustatud kaubamärgi registreerimisel. Samas esitab taotleja ka 1. septembril 1006. a MTÜ-ga Sigel sõlmitud lepingueelsete läbirääkimiste protokolliga kaubamärgi litsentsilepingu sõlmimiseks (lisa 3). Viidatud protokollis punkti 3.1 kohaselt on pooled kokku leppinud, et hiljemalt 10 päeva jooksul kõnealuse kaubamärgi registreerimise osas komisjonile esitatud vaidlustusavalduse lõplikust lahendamisest sõlmivad pooled litsentsilepingu kaubamärgi kasutamise võimaldamiseks MTÜ Sigel poolt. KaMS § 17 lg 1 kohaselt on kaubamärgiomanik kohustatud registreeritud kaubamärki tegelikult kasutama registreeringus märgitud kaupade ja teenuste tähistamiseks. Vastavalt KaMS §-le 17 lg 2 p 3 loetakse kaubamärgi kasutamiseks kaubamärgiomaniku poolt ka kaubamärgi kasutamist kaubamärgiomaniku loal. Ülaltoodust ning lisatud lepingueelsete läbirääkimiste protokollist kaubamärgi litsentsilepingu sõlmimiseks nähtuvalt ei vasta tegelikkusele vaidlustajate väide KaMS § 17 lg 1 rikkumise kohta. Taotleja kavatseb viidatud nõude täita KaMS § 17 lg 2 p 3 alusel.

Eksitav ja põhjendamatu on vaidlustusavalduse väide, mille kohaselt kaubamärgi registreerimise taotlus on esitatud MTÜ Eestimaa Rahvaliid nimel selle peasekretärina. Vaidlustajate poolt viidatud märkus "peasekretär" kõnealustel registreerimise taotlustel ei ole taotleja poolt kirjutatud. Taotleja rõhutab, et esitas nimetatud avalduse iseseisvalt eraisikuna, mitte RL nimel selle esindajana. Selline asjaolu tuleneb üheselt nii taotluse sisust kui sellise taotluse edasisest menetlemisest (taotlejaks on märgitud Lea Kiivit kui füüsiline isik, mitte aga RL kui juriidiline isik). Vastusele on lisatud Patendiameti menetlusse võtmise märget kandvad vastavad dokumendid, millest samuti nähtub, et kaubamärgi registreerimise taotluse esitas taotleja oma nimel eraisikuna ning sõna "peasekretär" on registreerimise taotlusele taotleja teadmata ning nõusolekuta juurde kirjutatud (lisa nr 4). Samavõrd asjakohatud on vaidlustajate eelneva väite valguses esitatud viited RL põhikirjale ning Põhiseadusele.

Vaidlustajate kesksel etteheitel, mille kohaselt kaubamärgi registreerimine välistab vaidlustajate poolt soovitud erakonna loomise, puudub loogika. Arusaamatuks jääb, kuidas kaubamärgi registreerimine takistab 1000 liikme koondumist, mis on vajalik erakonna asutamiseks (erakonnaseadus § 6 lg 2). Ainuüksi kõnealuse nimetuse kaubamärgina registreerimine ei saa mingilgi määral olla takistuseks ühe erakonna loomisel. Keskkonnaküsimustega tegelev erakond saab ennast nimetada ka teisiti, näiteks keskkonnaparteiks, keskkonnaerakonnaks, roheline erakond ei ole selliseks otstarbeks ainumõeldav nimi.

Ebatäpne on vaidlustajate väide, mille kohaselt oli MTÜ-l Rohelise Erakonna Algatusgrupp pikaajaline kavatsus erakonna loomiseks. Taotleja esitas registreerimistaotluse 26.04.2005. MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp kanti mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse alles 16.06.2005. Seega enne antud mittetulundusühingu registreerimist ei saa üleüldse rääkida isikust või isikute grupist, kelle võimalikke ja väidetavaid õigusi oleks olnud võimalik rikkuda.

Vaidlustusavalduse esitajad on viidanud meedias avaldatud artiklitele, mis justnagu kinnitaks väiteid pahausksuse kohta. Taotleja viitab omakorda alljärgnevatele artiklitele, millest nähtuvalt ei olnud vaidlustajatel vahetult enne registreerimise taotluse esitamist kavas erakonda luua: ajalehe "Eesti Päevaleht" 29.09.2004. artikkel, milles liikumise eestkõneleja Marek Strandberg kinnitab, et tal ei ole partei loomise plaani (lisa 5); ajalehe "SL Õhtuleht" 4.10.2004. artikkel, millest nähtuvalt Marek Strandberg kinnitas "Aktuaalsele Kaamerale", et erakonna loomine ei ole eesmärk omaette ning, et võib-olla jääb partei üldse olemata (lisa 6).

Vaidlustusavalduse loogikaga, et kaubamärgi registreerimine seoses sooviga välistada sellise kaubamärgi registreerimist kolmandate isikute poolt kujutab endast pahausksust käitumist, ei saa põhimõtteliselt nõustuda. Sellise väite aktsepteerimine tähendaks kogu tööstusomandi regulatsiooni kontseptsiooni eitamist ja pahausksuseks tunnistamist. Seda põhjusel, et kaubamärke registreeritakse ja kaitstaksegi eesmärgiga saavutada eesõigus kolmandate isikute ees ning välistada nende poolt sellise kaubamärgi enda nimele registreerimine. Viited põhiseadusele ja RL põhikirjale ei ole mingilgi määral asjakohased ega haaku vaidlustusavalduse väidetega. Üaltoodust tulenevalt on taotleja seisukohal, et KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaldamiseks puudub alus, pahausksusest oleks põhjust rääkida vaid juhul, kui tööpoolest puuduks kavatsus kaubamärki kasutusele mitte võtta. Taotleja kordab, et kaubamärgi registreerimise taotlused ei ole esitatud pahauskselt, vaid seoses sooviga registreeritud kaubamärki realselt kasutama hakata läbi MTÜ Sigel.

Taotleja väidab samuti, et kaubamärk "EESTI ROHELINE PARTEI" ei ole äravahetamiseni sarnane kaubamärgiga "EESTI ROHELINE LIIKUMINE".

Vaidlustusavalduse esitajad tuginevad oma avalduses ka KaMS §-le 10 lg 1 p 2 ja 3 ja väitele, et taotleja poolt registreerimiseks esitatud kaubamärk on äravahetamiseni samane ja/või identne vaidlustajate varasema üldtuntud kaubamärgiga "EESTI ROHELINE LIIKUMINE". Vaidlustusavaldusest ja registriandmetest nähtuvalt: 9.08.1989. eraldus Eesti Roheline Liikumisest (ERL) Roheline Partei (RP), 20.09.1989. registreeriti ERL ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi otsusega; 1990-1991 kujunes ERL sees poliitilise tegevuse kandjana välja Eesti Roheline Erakond (ERE); peale Eesti Vabariigi taasiseseisvumist, valmistudes kevadisteks Riigikogu valimiseks, ühinesid ERL poliitiline tiib ERE ja RP uueks erakonnaks Eesti Rohelised ning ERL jätkas mittetulundusühinguna; Eesti Rohelised lõpetas erakonnana 1998. aastal, kui võeti vastu seadus, et erakonnas peab olema vähemalt 1000 liiget; vaidlustusavalduse esitaja MTÜ Eesti Roheline Liikumine kanti registrisse 11.02.1997; MTÜ-le Eesti Roheline Liikumine kuuluv kaubamärk "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" on registreeritud klassis 41 (haridus, väljaõpe, meelelahutus, spordi- ja kultuurialane tegevus) numbril 39467 all 6.07.2004.; MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp kanti registrisse 16.06.2005. Taotleja leiab, et vaidlustusavalduse esitajal MTÜ-l Eesti Roheline Liikumine puudub otsene, äratuntav ja vaieldamatu seos Rohelise Partei, Eesti Rohelise Erakonna ja erakonnaga Eesti Rohelised, samuti taasiseseisvumise perioodil tegutsenud Eesti Rohelise Liikumisega. MTÜ Eesti Roheline Liikumine on registreeritud alles 11.02.1997. ja ei vaidlustusavaldusest ega ka mujalt ei nähtu, et MTÜ Eesti Roheline Liikumine oleks Eesti taasiseseisvumisperioodil tegutsenud rahvaliidumise Eesti Roheline Liikumine õigusjärglane. Seetõttu jääb arusaamatuks MTÜ Eesti Roheline Liikumine püüd siduda ennast eelnevalt ligi 10 aastat tagasi alguse saanud Eesti Rohelise Liikumisega.

Taotleja ei nõustu vaidlustusavalduse seisukohaga, et kaubamärk "EESTI ROHELINE PARTEI" on foneetiliselt ja semantiliselt sarnane (ja assotsieerub) varasema, klassis 41 kaitstud kaubamärgiga "EESTI ROHELINE LIIKUMINE". KaMS § 10 lg 1 p-de 2 ja 3 kohaselt õiguskaitset ei saa kaubamärk, mis on identne või sarnane varasema kaubamärgiga, mis on saanud õiguskaitse identsete või samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks, kui on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas kaubamärgi assotsieerumine varasema kaubamärgiga; mis on identne või sarnane varasema registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgi või valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga, millel on õiguskaitse teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet. Vaidlustusavalduse esitajad on oma seisukohta põhjendanud alljärgnevate motiividega: kõik kaubamärgid koosnevad kolmest sõnast, kus kaks esimest sõna "Eesti Roheline...", mis on tarbija jaoks meeldejäävamad, on identsed; vastandatud kaubamärgi kolmanda sõnu peab pidama semantiliselt ühetähenduslikeks, kuna kõik need ("liikumine" ja "erakond") viitavad teatud ühete ja samade eesmärkide nimel ühiskonnas tegutsemisele.

Taotleja väidab vastu esiteks, et kõnealune kaubamärk on selgesti ja kergesti eristatav mõiste "partei" kaudu, kuna viitab mitte ükskõik millisele rahvaalgatuslikule tegutsemise vormile (nagu näiteks "liikumine"), vaid ühetähenduslikult assotsieerub erakonnaseaduses sätestatud eriliiki mittetulundusühinguga - erakonnaga. Tegemist on piisavalt määratletud, eraldiseisva, eristuva ning ühiskonnas omaks võetud mõistega.

Lähtuvalt KaMS §-st 12 lg 1 p 2 võetakse registreeritud kaubamärgi õiguskaitse ulatuse määramisel aluseks kaubamärgi reproduktsioon. Kaubamärgi õiguskaitse ulatus kaupade ja teenuste suhtes määratakse lähtuvalt KaMS §-st 11 lg 2 p 1 registrisse kantud kaupade ja teenuste loeteluga. Kaubamärkide reproduktsioonide võrdlusest nähtub, et vastandatud kaubamärgile on tagatud õiguskaitse erinevas kujunduses, samuti sisaldab vastandatud kaubamärk "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" ingliskeelset osa "Estonian Green Movement-FoE", mis vaidlustatud kaubamärgis puudub täielikult.

Kõnealune kaubamärk on visuaalselt erinev (vt vaidlustusavalduse lisad 1 ja 2). Kaubamärk "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" koosneb nii sõnalisest osast kui graafilisest tähisest. Kaubamärk "EESTI ROHELINE PARTEI" koosneb üksnes sõnalisest osast. Sealjuures vaidlustajale kuuluva kaubamärgi graafiline tähis on piisavalt eristuv ning ka see asjaolu välistab kaubamärkide äravahetamise.

Vaidlustaja kaubamärk on registreeritud klassis 41, taotletud kaubamärk aga klassis 35, milles loetletud teenused on teist liiki võrreldes hariduse, väljaõppe, meelelahutuse, spordi- ja kultuurialase tegevusega, mis on registreeringu 39467 objektiks. Seega saaks teoreetiliselt kohaldamisele tulla KaMS § 10 lg 1 p 3. Samas ilmselgelt ei ole antud juhul tegemist olukorraga, kus võidaks ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet. Seda seetõttu, et vastandatud kaubamärk "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" ei omanud kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" esitamise kuupäeval mainet, mida rikkuda või kahjustada. Vaidlustajad ei ole esitanud tõendeid, mis tõendaksid kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" mainet Eesti territooriumil kaubamärgitaotleja "EESTI ROHELINE PARTEI" esitamise kuupäeval Eestis, so 26.04.2005. Eeltoodust tulenevalt ei ole käesolevas asjas tõendatud KaMS § 10 lg 1 p 3 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluse kohaldamise olulise eelduse, so varasema kaubamärgi maine, olemasolu.

Kaubamärk "EESTI ROHELINE PARTEI" ei põhjusta segadust 35. klassi teenuste osutamisel ega vähenda kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" eristatavust. Samuti ei ole vaidlustajad vaidlustusavalduses täpsustanud, millisel viisil võib kaubamärk "EESTI ROHELINE PARTEI" hakata ära kasutama vastandatud, klassi 41 teenustele registreeritud

kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" väidetavat mainet. Kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" väidetavat, käesolevas asjas tõendamata mainet hariduse, väljaõppe, meelelahutuse, spordi- ja kultuurialase tegevuse osas ei saa pidada ärakasutamiseks kuigi atraktiivseks. Lisaks ei ole vaidlustajad selgitanud ega esitanud tõendeid, millistele asjaoludele tuginevad vaidlustaja väited vastandatud kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" väidetava maine ärakasutamise ja/või eristatavuse kasutamise kohta KaMS § 10 lg 1 p 3 tähenduses.

Mõiste "roheline" on rahvusvaheliselt tuntud termin keskkonnaga seotud teemade ja valdkondade, samuti kaupade ning teenuste, tähistamiseks. Seega ei saa ka Eesti kontekstis rääkida sellest, et MTÜ Eesti Roheline Liikumine tegevus oleks mõiste "roheline" üldtuntuks muutunud ning mõistega "roheline" keskkonna kontekstis seonduks üksnes vaidlustajad. Juhin tähelepanu asjaolule, et sõna "ROHELINE" sisaldavad kaubamärke on klassis 35 teiste isikute nimele registreeritud ka varem, näiteks 36260 "ROHELINE ENERGIA" ja 42425 "ROHELINE KAUBAMAJA".

Taotleja seisukohta kinnitab kaudselt ka vaidlustusavaldusest antud ülevaade ERE ja RP tegevusest, millest nähtuvalt eksisteeris samaaegselt kaks sarnase nimega kodanikuühendust. Eelneva alusel on ebatõenäoline, et tarbijad võiksid kõnealuseid kaubamärke segi ajada ning neid ära vahetada, mistõttu puudub alus KaMS § 10 lg 1 p 2 kohaldamiseks. Kuivõrd kõnealuse kaubamärgi registreerimisega klassis 35 ei kaasne ka klassis 41 registreeritud kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" väidetava maine ärakasutamist ja/või eristatavuse kasutamist, puudub ka alus KaMS § 10 lg 1 p 3 kohaldamiseks.

Puudub alus kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" üldtuntuks lugemiseks, mida vaidlustajad taotlevad; nende väitel saavutas kaubamärk üldtuntuse MTÜ Eesti Roheline Liikumine ja MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp tegutsemise tulemusel.

Kaubamärk "EESTI ROHELINE PARTEI" ei ole üldtuntud ainuüksi põhjusel, et kunagi tegutsenud ERE ja RP lõpetasid tegevuse oma nime all juba 1991, millest võib järeldada, et tarbijad KaMS tähenduses ei mäleta suure tõenäosusega enam selliste erakondadega seotud asjaolusid.

Isegi kui me saaksime rääkida kaubamärgi üldtuntusest mingite kaupade või teenuste osas, siis seda kindlasti mitte tänu vaidlustajate tegevusele.

Vaidlustajad on jätnud selgitamata, milliste kaupade ja teenuste osas kõnealuse kaubamärgi väidetav üldtuntus saavutati ning kuidas just need isikud omandasid varasema õiguse tulenevalt KaMS § 11 lg 1 p 1.

Täiesti arusaamatuks jääb, milline on 16.06.2005. a registrisse kantud MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp panus kõnealuse kaubamärgi väidetavas üldtuntuks tegemisel. Vaidlustusavaldusest nähtuvalt lõpetasid ERE ja RP tegevuse juba 1991 aastal, MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp on registreeritud ligi 14 aastat hiljem.

Eesti taasiseseisvumise perioodil tegutsenud rühmituse Eesti Rohelise Liikumise saavutusi ja võimalikku üldtuntust ei saa kuidagi omistada ka MTÜ-le Eesti Roheline Liikumine, kuivõrd MTÜ Eesti Roheline Liikumine ei ole eelnevalt tegutsenud Eesti Rohelise Liikumise õigusjärglane. Samuti välistab sellise üldtuntuks tegemise ajaline vahe MTÜ Eesti Roheline Liikumine registreerimise (11.02.1997) ja rühmituse Eesti Roheline Liikumine aktiivse tegutsemise perioodi vahel (1988-1991).

Vaidlustusavalduses ei ole esitatud ühtegi argumenti, väidet või sündmust, millest tuleneks MTÜ Eesti Roheline Liikumine või viimase poolt registreeritud kaubamärgi "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" üldtuntus. Taotleja julgeb väita, et MTÜ Eesti Roheline

Liikumine tegevus on olnud võrdlemisi passiivne ning kahtlemata ei saa seda mingilgi määral kõrvutada varasema rühmituse Eesti Roheline Liikumine tegevusega.

Taotleja vaidleb vastu vaidlustajate avaldusest tuletatavale seisukohale, et kogu keskkonnaalane isikuteühenduse põhine tegutsemine ja nn roheline ideoloogia Eestis või valdav osa sellest seondub üksnes vaidlustajatega või nendega seotud isikutega, eelkõige Marek Strandbergiga. Vaidlustajate ja nn roheline ideoloogia esindajate vahele Eestis ei saa kindlasti võrdusmärki asetada. Taotleja toob näiteks MTÜ Eesti Looduskaitse Selts, millel on üle 10000 liikme. Kuivõrd vaidlustajad ei ole suutnud siiani erakonda luua, võib eeldada, et nende liikmete arv jääb alla erakonnaseaduses sätestatud vastava piirmäära (1000 liiget).

Ülaltoodu alusel peab taotleja põhjendamatuks vaidlustajate soovi üritada kaubamärgi üldtuntust põhistada läbi Marek Strandbergi isiku. Veelgi enam, Marek Strandberg võib küll seonduda Eestimaa Looduse Fondi ja MTÜ-ga Rohelise Erakonna Algatusgrupp, kuid antud isik ei olnud vaidlustusavaldusest nähtuvalt Eesti Rohelise Liikumise juhtfiguuriks perioodil 1989-1991. Seega ei saa seostada Marek Strandbergi kaubamärgiga "EESTI ROHELINE PARTEI".

Lõpetuseks peab taotleja vajalikuks esile tuua asjaolu, et MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp soovib oma nimest nähtuvalt (taas) asutada Rohelist Erakonda. Vaidlustatud on aga kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimine. Seega ei hakka väidetavalt tulevikus asutatava erakonna nimi sisaldama sõna "Eesti", mis aitab täiendavalt kaasa kaubamärgi eristatavusele.

Eelneva alusel ja juhindudes eelkõige KaMS §-st 9 lg 1 p 10, §-st 10 lg 1 p 2 ja 3 ning §-st 17 palub taotleja jätta MTÜ Eesti Roheline Liikumine ja MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp 2.06.2006. vaidlustusavaldus kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" osas täies ulatuses rahuldamata.

Lisas 4 esitatud kaubamärgi registreerimise avalduse koopial puudub allkiri, vaid on trükitud "Lea Kiivit". Lisades 5 ja 6 esitatud pressiväljavõtted pärinevad internetiaadressidelt <http://epl.ee/artikkel/275211> ja <http://www.slohtuleht.ee/2004/10/04/luhiuudised/163485>.

3) 09.02.2007 saabusid komisjoni vaidlustajate lõplikud seisukohad, milles jäädakse varasemate nõuete ja seisukohtade juurde. Teatatakse, et MTÜ Rohelise erakonna algatusgrupp nimi on alates 06.12.2006 Erakond Eestimaa Rohelised (lisatud on vastav äriregistri väljatrükk).

Vaidlustajad märgivad (kokkuvõtlikult):

MTÜ Eesti Roheline Liikumine (edaspidi ERL), on Eestis registreeritud kaubamärgi "Eesti Roheline Liikumine + kuju", reg nr 39467, klassis 41, taotluse kuupäev 13.01.2003, omanikuks. ERL-i poolne kaubamärgi EESTI ROHELINE LIIKUMINE kasutamine on lisaks olnud niivõrd pikaajaline ning aktiivne, et antud kaubamärk on omandanud enne 26.04.2001 üldtuntud kaubamärgi staatuse teenuste osas, mis kuuluvad klassidesse 35 ning 41. Erakond Eestimaa Rohelised (edaspidi EER) on kasutanud kaubamärki ROHELINE ERAKOND ja/või EESTI ROHELINE ERAKOND enne Lea Kiivit'i poolt kaubamärgitaotluse esitamist 26.04.2005 viisil, et EESTI ROHELINE PARTEI on saavutanud üldtuntud kaubamärgi staatuse. EER-l ei olnud võimalik kasutusele võtta erakonna nime EESTI ROHELINE ERAKOND tulenevalt Lea Kiivit'i kaubamärgitaotlusest EESTI ROHELINE PARTEI, taotluse nr M200500527, taotluse kuupäev 26.04.2005 klassis 35.

Vaidlustusavalduse esitajad leiavad, et nimetatud Patendiameti otsus registreerida kaubamärk EESTI ROHELINE PARTEI taotleja nimele on väär ning vastuolus kaubamärgiseaduse normidega. Vaidlustusavalduse esitajad leiavad, et Patendiameti otsusega on rikutud nende õigusi ja seadusega kaitstud huvisid.

Vaidlustajad peavad oluliseks märkida, et taotleja on RL liige ning peasekretär. On ebatõenäoline, et olles ühe erakonna liikmeks, esitas Lea Kiivit kaubamärgitaotluse heausksete registreerimise ja kasutamise kavatsustega. Märkimisväärne on ka taotleja poolt lisatud mäрге "peasekretär" taotluse vormidel, tema allkirja kõrval. Sellest võib järeldada, et Lea Kiivit on tegutsenud erakonna Eestimaa Rahvaliid nimel. Taotleja väidab, et ei tea, kuidas taotlusele sai sõna "peasekretär". Juhitakse tähelepanu asjaolule, et taotleja poolt esitatud koopia esitatud kaubamärgitaotlusest nr M200500527 on allkirjastamata, seega on kõige tõenäolisem, et taotlejal puudub ka endal ülevaade, millise dokumendi ta on Patendiametile esitanud või mis ta sellele on kirjutanud. Taotleja ei ole vaidlustanud oma allkirja toimekus oleva taotlusel, seega selge on see, et taotlejal puudub endal täpne koopia dokumendist, mille ta Patendiametile esitanud on ning tema väited nagu oleks keegi teine peale tema enda kirjutanud taotlusele "sõna" peasekretär", ei ole tõenäoline.

Eeltoodust tulenevalt võib väita, et taotleja eesmärk kaubamärki EESTI ROHELINE PARTEI registreerides oli takistada rohelise erakonna loomist.

Kaubamärgi EESTI ROHELINE PARTEI registreerimine on vastuolus kaubamärgiseaduse § 9 lg 1 p 10, § 10 lg 1 p 2 ja 3.

4) Taotleja lõplikes seisukohtades, mis saabusid komisjonile 14.03.2007, jäädakse varem esitatud seisukohtade juurde. Taotleja väidab, et ei saa jätkuvalt nõustuda seisukohaga, mille kohaselt oleks justnagu viidatud saates "Kahvel" taotleja tunnistanud kaubamärgitaotluse esitamise pahausksust ning selle ka pahauskselt esitanud. Väär on vaidlustajate väide, mille kohaselt puudus kaubamärgitaotluse esitamisel soov võimaldada kaubamärki kasutada MTÜ-l Sigel. MTÜ Sigel on registrisse kantud juba 26.05.2003. Põhimõtteline suuline kokkulepe kaubamärgi MTÜ Sigel kasutusse andmiseks oli olemas juba antud kaubamärgi registreerimisel.

Põhjendamatu on vaidlustajate jätkuv soov seostada kaubamärgitaotluse esitamist MTÜ-ga Eestimaa Rahvaliid (RL) ning sellega, et taotleja töötab nimetatud erakonna peasekretärina. Väited selle kohta, et kaubamärgitaotluse esitamise ajendiks oli soov takistada rohelise erakonna loomist, on paljasõnalised ning põhjendamata. KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaldamiseks puudub alus. Pahausksusest oleks põhjust rääkida vaid juhul, kui tõepoolest puuduks kavatsus kaubamärki kasutusele mitte võtta. Kaubamärgi registreerimise taotlused ei ole esitatud pahauskselt, vaid seoses sooviga registreeritud kaubamärki realselt kasutama hakata läbi MTÜ Sigel.

Vaidlusalune kaubamärk on selgesti ja kergesti eristatav mõiste "erakond" kaudu, kuna viitab mitte ükskõik millisele rahvaalgatuslikule tegutsemise vormile (nagu näiteks "liikumine"), vaid ühetähenduslikult assotsieerub erakonnaseaduses sätestatud eriliiki mittetulundusühinguga - erakonnaga. Kaubamärkide reproduktsioonide võrdlusest nähtub, et vastandatud kaubamärgile on tagatud õiguskaitse erinevas kujunduses, samuti sisaldab vastandatud kaubamärk "EESTI ROHELINE LIIKUMINE" ingliskeelset osa "Estonian Green Movement-FoE", mis vaidlustatud kaubamärgis puudub täielikult. Võrreldavad kaubamärgid on visuaalselt oluliselt erinevad. Vaidlustaja kaubamärk on registreeritud klassis 41, vaidlusalune kaubamärk aga klassis 35, milles loetletud teenused on teist liiki.

Seega saaks teoreetiliselt kohaldamisele tulla KaMS § 10 lg 1 p 3. Samas ilmselgelt ei ole antud juhul tegemist olukorraga, kus võidaks ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet.

Erakond Eestimaa Rohelised ei saa pretendeerida vaidlusalusele nimetusele. Erakonnaseaduse § 1 lg 2 kohaselt on erakond mittetulundusühing ning erakonnale laieneb mittetulundusühingute seadus niivõrd, kui võrd erakonnaseaduses ei sätestata teisiti. Mittetulundusühingute seaduse (MTÜS) § 4 lg 4 kohaselt võib mittetulundusühingul olla

ainult üks nimi. Viidatud keeld välistab Erakond Eestimaa Rohelised poolt vaidlustatud kaubamärgile tuginemise ning selle kasutamise. Ei ole mõeldav, et Erakond Eestimaa Rohelised kasutab oma tegevuses kaubamärki "EESTI ROHELINE PARTEI". Selline tegevus oleks selgelt tarbijat eksitav (MTÜS § 4 lg 2) ning vastuolus ühe nimetuse kasutamise kohustusega. Kuivõrd Erakond Eestimaa Rohelised ei saa vaidlustatud kaubamärki kasutada, puudub tal ka õigustatud huvi antud kaubamärgi registreerimise vaidlustamiseks.

13.04.2007 alustas komisjon asjas nr 994 lõppmenetlust.

Komisjoni seisukohad

Komisjon, hinnanud menetlusosaliste seisukohti ja esitatud tõendeid, leiab, et vaidlustusavaldus kuulub rahuldamisele.

1) Tulenevalt KaMS § 41 lg 2 võib asjast huvitatud isik komisjonis vaidlustada taotleja õiguse kaubamärgile KaMS seaduse § 9 lõikes 1 või §-s 10 sätestatud õiguskaitset välistava asjaolu olemasolul. Kuna KaMS §-s 10 sätestatud õiguskaitset välistavaid asjaolusid hinnatakse kaubamärgiõiguse senioriteedi- ehk vanemuspõhimõtte kohaselt taotluse esitamise kuupäeva seisuga, saab asjast huvitatud isiku all mõista isikut, kellel vastav õigustatud huvi ehk varasemad õigused KaMS § 11 tähenduses olid olemas taotluse esitamise kuupäeval. Käesoleva vaidlustusavalduse menetluse käigus on selgunud, et üks vaidlustajatest – MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp (alates 06.12.2006 Erakond Eestimaa Rohelised) – on asutatud 07.05.2005 ja kantud registrisse 16.06.2005, seega pärast vaidlustatud taotluse esitamist 26.04.2005, seetõttu ei saa Erakonda Eestimaa Rohelised (EER) käsitleda ühegi varasema õiguse omanikuna ega seega huvitatud isikuna KaMS §-s 10 sätestatud kaubamärgi õiguskaitset välistavate asjaolude osas. Samas ei näe komisjon takistusi EER käsitlemisel huvitatud isiku ja kaasvaidlustajana KaMS § 9 lõikes 1 sätestatud õiguskaitset välistavate asjaolude osas.

2) Vaidlustajale MTÜ Eesti Roheline Liikumine kuulub klassis 41 registreeritud varasem kaubamärk "Eesti Roheline Liikumine Estonian Green Movement-FoE + kuju", taotluse esitamise kuupäevaga 13.01.2003 nr 39467. Nimetatud kaubamärgiregistreering ei anna ainuõigust sõna EESTI ja sõnade kombinatsiooni ROHELINE LIIKUMINE eraldi kasutamiseks ning sõna ESTONIAN ja sõnade kombinatsiooni GREEN MOVEMENT eraldi kasutamiseks.

MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp 15.03.2006 esitatud registreerimistaotlus nr M200600307 kaubamärgi "EESTI ROHELINE ERAKOND" kohta ei puutu asjasse, kuna on tegemist pärast vaidlustatud kaubamärgi registreerimise taotluse esitamist tekkinud isiku hilisema huviga.

Vaidlustajate väitel on lisaks MTÜ Eesti Roheline Liikumine kaubamärk EESTI ROHELINE LIIKUMINE ning MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp kaubamärk EESTI ROHELINE ERAKOND Pariisi konventsiooni artikli 6bis mõistes üldtuntud kaubamärgid klasside 35 ning 41 teenuste osas. Kuna MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp (EER) ei ole varasemate õiguste osas käsitletav vaidlustajana, ei hinda komisjon kaubamärgi EESTI ROHELINE ERAKOND väidetud üldtuntust, kuna ka selle olemasolu korral oleks tegemist hilisema õigusega vaidlustatud kaubamärgi suhtes.

MTÜ Eesti Roheline Liikumine kaubamärgi EESTI ROHELINE LIIKUMINE üldtuntuse hindamine ei ole võimalik, kuna selle kohta ei ole menetluse käigus esitatud ühtegi tõendit. Seda vähem on võimalik kindlaks teha seda, kas nimetatud väidetav üldtuntud kaubamärk on varasem vaidlustatud kaubamärgi suhtes. Samuti ei ole vaidlustajad selgitanud, kas ja kuidas nad on seotud Eesti Rohelise Liikumisega, mis registreeriti 1989. aastal, Rohelise Partei, Eesti Rohelise Erakonna ja Eesti Rohelistega (registreeritud 1992). Kui väidetakse nende isikute kaubamärgi üldtuntust, peaks vaidlustaja põhjendama ka oma seotust nende isikutega.

3) Komisjon, kaalunud vaidlustajate taotlust TÕAS § 53 lg 1 kohaselt ühendada vaidlustajate nõuded kaubamärgitaotluste M200500526 ning M200500527 vastu ühte menetlusse, pidas vajalikuks vaadata avaldused läbi eraldi menetluses, kuna asjaolud, mis võivad vaidlustusavalduste menetluse käigus ilmned, võivad olla erinevad ja viia erinevate õiguslike tagajärgedeni.

4) Vaidlustusavaldus on esitatud KaMS § 9 lg 1 p 10 ning § 10 lg 1 punktide 2 ja 3 alusel.

5) Vaidlustajad väidavad, et Rahvaliidu peasekretär Lea Kiivit on esitanud kaubamärkide "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimise taotluse M200500527 pahauskselt, mis on absoluutne õiguskaitset välistav asjaolu (KaMS § 9 lg 1 p 10).

KaMS ei ava taotluse pahauskse esitamise mõistet, iseäranis absoluutse õiguskaitset välistava asjaolu tähenduses (vrd KaMS § 10 lg 1 p 7). Euroopa riikide kaubamärgiõiguse praktikas on pahauskseteks peetud mh taotlusi, mis rikuvad varasemaid õigusi või tugevamat õigustust kaubamärgi suhtes, mille puhul puudub taotluse esitamisel kaubamärgi heauskse kasutamise kavatsus ja juhtumeid, kus kaubamärgiga seostatavate kaupade ja teenuste loetelu on õigustamatult lai. Viimast liiki juhtumiga antud vaidluses tegu ei ole.

Esimest liiki pahausksus on seostatav varasema õigusega või tugevama õigustusega ja võib osaliselt kuuluda KaMS § 10 lg 1 p 7 kohaldamissfääri: tüüpjuhtumil on tegemist välismaise kaubamärgiga, mida selle märgi omaniku litsentsiaat, agent või äripartner püüab teises riigis oma nimele registreerida. Teiselt poolt võib taolise pahausksuse puhul otsene kavatsus kellelegi kahju tekitada ka puududa, kuid puudub ka vastavas kutsetegevuses vajalik tähelepanelikkus, mõistlikkus ja hoolikus. Samasse kategooriasse kuuluvad ka osad kaubamärkidega hangeldamise (*squatting, cybersquatting*) juhtumid, kus taotleja eesmärk on pahauskselt registreeritud kaubamärk selle õiguspärasele omanikule maha müüa.

Teist (ja kolmandat) liiki pahausksuse korral on taotleja eesmärk takistada teistel isikutel kaubamärki registreerida ja/või kasutada, samas puudub kavatsus ise kaubamärki heauskselt kasutada. Ka siin võib olla eesmärgiks kaubamärgiga hangeldamine.

Samuti nagu puudub ühene pahausksuse definitsioon, ei ole ka üksmeelt selles osas, milline osa on pahausksuses subjektiivsel ebaaususel. Vähem kahtlusi on selles, et pahauskseks tuleb lugeda juhtumid, kus kaubamärgi ainuõigust kasutatakse konkurentsi piiramiseks. Kindlasti on pahausksuse kontseptsioon laiem kui kuritegelikkuse, petturluse või pahatahtlikkuse mõisted.

6) Pahausksuse väite toetuseks toovad vaidlustajad taotleja tunnistuse 20.04.2006 TV3 saates "Kahvel", et kaubamärgi "EESTI ROHELINE PARTEI" registreerimise taotluse esitas ta kiusu pärast. Vaidlustusavaldusele on lisatud saate teksti üleskirjutus, mille kohaselt saatejuht Kiur Aarma küsimusele "...te ütlesite, et natuke kiusu on selle taga..." vastab taotleja: "Nagu ma ütlesin, et selle taga on 300 tuhat inimest nii, et natuke kiusu võib olla selle põhjuseks küll." Samuti väidavad vaidlustajad, et taotleja leidis Eesti Rohelise Liikumise või inimeste kohta, kes nimetasid ennast rohelise liikumise liikmeteks, et "Ma leidsin, et see seltskond ei ole sobilik kandma, esindama ja looma rohelist erakonda." Saatejuhi täpsustavale küsimusele kinnitas taotleja jaatavalt, et nime "patenteeris" ta seetõttu, et teised ei saaks seda teha.

Vaidlustajad lisavad, et taotleja pahatahtlikkust tõendab tema ülestunnistus saates: "Mul ei ole plaani selle kaubamärgiga. Mul oli plaan, et seda kaubamärki ei saaks see seltskond..." Taotleja pahausksust väljendab vaidlustajate väitel vaidlusaluse kaubamärgi kasutamise plaani puudumine, kuna kaubamärgi heausksel registreerijal on eesmärgiks märgi aktiivne kasutamine, kuid pahausksel registreerijal ei ole kavatsustki kaubamärki kasutusele võtta. Taotleja väide, et vaidlusaluse kaubamärgi kasutamise osas oli olemas kokkulepe MTÜ-ga Sigel juba taotluse esitamise ajal, on paljasõnaline ja tõendamata. Taotleja seisukohta, et tal ei olnud piiratud ajalise ressursi tõttu võimalik oma motiive kaubamärkide registreerimisel

esitada pikemalt esitada, saate üleskirjutus ei kinnita. Oma käitumise pahatahtlikkust tunnistas taotleja vaidlustajate väitel ka ajalehes "Sakala".

Nagu vaidlustajad väidavad, nähtub taotleja väljaõeldust selgelt, et ta pidi olema teadlik, et inimeste grupil, kuhu tema ei kuulu, on ettevalmistamisel rohelist ideoloogiat kandva partei (taas)loomine nimega „Eesti Roheline Erakond“ või „Eesti Roheline Partei“ ning eelkõige käituski taotleja pahauskselt MTÜ Rohelise Erakonna Algatusgrupp liikmete ja loodava partei tulevaste liikmete suhtes. Samas esitavad vaidlustajad viiteid meediaväljaannetele, milles avaldatust tulenevalt taotleja pidanuks teadma roheline orientatsiooniga partei loomise plaanist.

7) Komisjon hindab esitatud pahausksuse tõendeid oma kogumis veenvaks ning leiab, et on alus KaMS § 9 lg 1 p 10 kohaldamiseks.

Kaubamärk "Eesti Roheline Partei" viitab poliitilisele, mitte kaubanduslikule tegevusele, milleks üldiselt kaubamärgid funktsioneerivad. Isegi juhtumil kui taotleja ei tegutsenud taotlusi esitades RL peasekretärina (tõendid selles osas on vasturääkivad), on ebatõenäoline see, et tal oli kavatsus hakata arendama Eesti Rohelist Erakonda/Parteid Rahvaliidu kõrval, olgu siis vahetult või MTÜ Sigel kaudu, mille asutajaliige ta oli. Taotluse esitamise akt pidi toimuma taotleja tööandja – Rahvaliidu – teadmisel, või pidi Rahvaliit sellest sammust varem või hiljem teada saama. Et taotleja tegutseb edasi RL peasekretärina, võib see näidata Rahvaliidu poolset heakskiitu kas taotleja paralleelsele poliitilisele tegevusele (milleks tal on kodanikuna põhiseaduslik õigus, kuid mis võib olla raskesti mõistetav võistluslikus poliitilises demokraatias) või seda, et kaubamärki ei olnud kavas aktiivselt kasutama hakata.

Samuti pidi taotleja poliitiliselt aktiivse kodanikuna olema teadlik isegi ebakindlast plaanist (taas-)asutada roheline orientatsiooniga poliitiline erakond. Oma vastustes apellatsioonikomisjonile möönab taotleja, et üheks tõukejõuks kabamärkide registreerimisel oli Marek Strandbergi poolt juhitud kekskonnaaktivistide taotleja arvates vastutustundetu tegevus. Kuigi vaidlusaluse kaubamärgi registreerimise taotlemise tulemusel ei takistatud enne Riigikogu valimisi roheline orientatsiooniga erakonna loomist, võib esitatud tõendeid kogumis hinnates leida, et vaidlusaluse kaubamärgi registreerimise taotlemine põhjustas teatud takistusi (poliitilises) konkurentsis. Samuti võib asuda seisukohale, et vaidlusaluse taotluse esitamist ei saa pidada vastavas kutsetegevuses vajaliku tähelepanelikkuse, mõistlikkuse ja hoolikuse nõuete järgimiseks.

8) Vaidlustusavaldusele on lisatud viidatud Riigikohtu lahendid, mille tähendust tõendina antud menetluses komisjon ei oska hinnata. Ka jääb ebaselgeks taotleja viide Kagu-Eesti regionaalse prügila problemaatikale; selle probleemi üks või teine lahendus ei saa kuidagi seotud olla kaubamärgitaotluse õiguspärasusega.

Samuti ei mõista komisjon hinnata vaidlustajate viiteid RL põhikirjale, kuna seda liiki normatiivdokumendid ei saa olla aluseks kaubamärgivaidluste lahendamisel.

9) Vaidlustaja leiab samuti, et vaidlusaluse kaubamärgiga minnakse vastuollu KaMS § 10 lg 1 punktidega 2 ja 3. KaMS § 10 lg 1 p 2 kohaselt ei saa õiguskaitset kaubamärk, mis on identne või sarnane varasema kaubamärgiga, mis on saanud õiguskaitse identsete või samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks, kui on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas kaubamärgi assotsieerumine varasema kaubamärgiga.

Vaidlustaja väidab, et kaubamärk "EESTI ROHELINE PARTEI" on foneetiliselt ja semantiliselt sarnane (ja assotsieeruv) tema varasema kaubamärgiga "Eesti Roheline Liikumine". Väidetakse, et kaubamärgid on sarnased ja assotsieeruvad ka visuaalselt. Kaubamärgid koosnevad kolmest sõnast, kus kaks esimest sõna, mis on tarbija jaoks meeldejäätavamad, on identsed.

Kohtu- ja apellatsioonikomisjoni praktikas on asunud seisukohale, et kaubamärkide äravahetamiseni sarnasuse, sh assotsieeruvuse tõenäosuse igakülgne hindamine peab vastandatud kaubamärkide visuaalse, foneetilise ja semantilise tähenduse sarnasuse osas tuginema nende üldmuljel, arvestades eelkõige kaubamärkide eristatavaid ja domineerivaid osasid. Komisjon, võrrelnud nimetatud kaubamärke, leiab, et need erinevad nii foneetilisest, visuaalsest kui semantilisest aspektist vaadates.

Tuleb arvestada, et vaidlustaja varasem kaubamärk "Eesti Roheline Liikumine Estonian Green Movement-FoE + kuju" on kombineeritud märk, milles mittekaitstavana on määratletud osad "EESTI", "ROHELINE LIIKUMINE", "ESTONIAN" ja "GREEN MOVEMENT". Nendest määratlustest selgub ka, et vaidlustajal puudub kaubamärgiõiguslik monopolne seisund rohelise liikumise või rohelise orientatsiooniga poliitilise erakonna osas ning ta ei saa lugeda endale kuuluvaks ainuõigust mõistele "roheline [liikumine jne]". Varasema kaubamärgi alusel ei saa keelata teistel isikutel kasutamast või registreerimast kombinatsioone nende sõnadega ning arvestades KaMS § 12 lg 1 p-s 2, lõikes 5 ja § 16 lg 1 p-s 5 sätestatud, määrab see kaitstava osa üksnes kaubamärgile kui tervikule.

Võrreldes vaidlustatud kaubamärki ja vastandatud kaubamärki, ilmneb:

foneetiline erinevus (kolm *versus* kuus sõna);

visuaalne erinevus (kombineeritud kaubamärk *versus* sõnamärk);

kontseptuaalne erinevus ("liikumine" *versus* "partei"). Mõistete „liikumine” ja „partei“ samastamine jääb vaidlustaja poolt paljasõnaliseks ja kunstlikuks. Kõiki maailmas eksisteerinud poliitilisi „erakondi” ei saa iseloomustada sõnaga "liikumine". Tavaline on just mitteformaalse "liikumise" ja konkreetse, institutsionaliseeritud "erakonna/partei" eristamine, nagu taotleja on veenvalt selgitanud.

Vaidlustajate järeldus, et sõnapaari "Eesti Roheline ..." kasutamine kaubamärkides ei ole tavaline, tarbijad ei ole sellega harjunud ja tarbijad ei pööraks tähise sellele kui eristatavale elemendile erilist tähelepanu, ei ole põhjendatud. Vaidlustaja kaubamärk koosneb suhteliselt väikese eristusvõimega sõnalisest osast ja alles tervikuna on sellel määrav tähtsus.

Seega tuleb asuda seisukohale, et vaidlustaja varasem registreeritud kaubamärk ja vaidlusalune kaubamärk ei ole sarnased KaMS § 10 lg 1 p 2 tähenduses.

Kaubamärkide assotsieerumise all tuleb mõista mitte pelka mistahes seose tekkimist tarbijas, vaid riski, et tarbijad võiksid selle tõttu jõuda kaubamärkide äravahetamiseni. Nagu Euroopa Kohus on analoogsetes juhtumites (Sabel, Canon v. MGM jm) kinnitanud, ei ole ka tugeva eristusvõimega kaubamärkide pelk assotsieerumine ilma kaubamärkide äravahetamise tõenäosuseta kaupade päritolu osas iseseisvaks kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluseks. Teisiti öeldes: asjaolu, et tarbijad võivad seostada kaubamärke nende analoogilise semantilise sisu tõttu ei ole iseenesest küllaldane, et väita nende kaubamärkide (eksitavat) sarnasust.

10) Vaidlustaja väidab ka, et tema varasema kaubamärgi ja vaidlusaluse kaubamärgi vahel esineb KaMS § 10 lg 1 p-s 3 väljendatud vastuolu. Selle sätte kohaselt õiguskaitset ei saa kaubamärk, mis on identne või sarnane varasema registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgi või valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga, millel on õiguskaitse teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet. Seega on KaMS § 10 lg 1 p-is 3 sätestatud õiguskaitset välistav asjaolu kitsam kui KaMS § 10 lg 1 p-i 2 puhul

Kuna eelnevalt on tuvastatud varasema kaubamärgi ja vaidlusaluse kaubamärgi sarnasuse puudumine, ei ole komisjoni hinnangul võimalik ka KaMS § 10 lg 1 p 3 kohaldamine.

Komisjon märgib, et vaidlustaja ei ole vaevunud tõendama, milles väljendub tema kaubamärgi maine vaidlusaluse taotluse esitamise kuupäeval ning kuidas täpsemalt toimuks selle kuritarvitamine või eristusvõime kahjustamine. Tuginedes vaidlustaja enda seisukohale, et taotlejal ei ole olnud plaanis kaubamärki kasutada, ei ole mõistetav, kuidas samas võiks toimuda varasema kaubamärgi maine kuritarvitamine või eristusvõime kahjustamine.

Tulenevalt eeltoodust, võttes aluseks TÕAS § 61 lg 1 ja 2, KaMS § 41 lg 2 ja 3, § 9 lg 1 p 10, § 10 lg 1 p 2 ja 3, § 7 lg 2, komisjon

o t s u s t a s:

vaidlustusavaldus rahuldada, tühistada Patendiameti 28.02.2006 otsus nr 7/M200500527 kaubamärgi „Eesti Roheline Partei“ registreerimise kohta Lea Kiivit'i nimele klassis 35 ja kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, kes soovib apellatsioonikomisjoni otsuse peale edasi kaevata menetlusnormide rikkumise tõttu, võib esitada kaebuse apellatsioonikomisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses.

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda apellatsioonikomisjoni otsus ja kes soovib jätkata vaidlust menetlusosaliste vahel hagimenetluse korras, võib esitada hagi teise menetlusosalise vastu kaubamärgi õiguskaitset välistava asjaolu või selle puudumise kindlakstegemiseks kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates.

Kui nimetatud kaebust ega hagi ei ole esitatud, jõustub apellatsioonikomisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Allkirjad:

T. Kalmet

E. Hallika

E. Sassian